

УДК 316.77:[327+351.746]:007:341

С. Шустенко, асп.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ОСНОВНІ ВИКЛИКИ І ПРІОРИТЕТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ РАДИ ЄВРОПИ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ТА СВОБОДИ ВИРАЖЕННЯ ПОГЛЯДІВ

Проаналізовано виклики і пріоритети інформаційної політики Ради Європи у сфері інформаційної безпеки та свободи вираження поглядів. Аналіз базується на останніх дослідженнях провідних міжнародних дослідників, спеціалізованих органів РЄ та університетів. Основні виклики в інформаційній політиці Ради Європи пов'язані із забезпеченням інформаційної безпеки в епоху глобальних інформаційно-технологічних інновацій. В основі всієї діяльності Ради Європи лежить правозахисний акт – Європейська конвенція про захист прав людини й основних свобод (ЄКПЛ; скороч. – Європейська конвенція з прав людини). Зазначений регіональний документ є обов'язковим актом для регулювання інформаційної політики, а також забезпечення інформаційної безпеки держав – учасниць Ради Європи, що зобов'язалися захищати встановлені в ній права, серед яких і право на свободу вираження поглядів. Підкреслено, що ЄКПЛ є юридично обов'язковим договором, що в більшості країн континенту має майже конституційний статус.

Ключові слова: Рада Європи, інформаційна політика, інформаційна безпека.

Вступ. У XXI ст. свобода вираження поглядів має найважливіше значення для розвитку демократії й інформаційної безпеки. Це означає, що всі можуть брати участь у політичних обговореннях, а ЗМІ – встановлювати відповідальність тих, хто має владу. Вільні, незалежні та різноманітні ЗМІ відіграють роль "вартового суспільних інтересів", інформуючи населення і забезпечуючи підзвітність влади. З огляду на зазначене зауважимо, що багато журналістів, органи ЗМІ й окремі особи використовували ЄКПЛ для боротьби за свободу вираження поглядів [1].

Саме тому конвенція є найважливішою формою вираження прихильності держав – членів Ради Європи цінностям демократії, миру і справедливості, а також дотримання фундаментальних прав і свобод усіх осіб, що живуть у їхніх країнах. Протягом останніх п'ятдесяти років основні принципи, що були закладені в ЄКПЛ, отримали свій подальший розвиток, завдяки їхній інтерпретації Європейським судом з прав людини (ЄСПЛ) та Європейською комісією з прав людини (ЕКПЛ), діяльності Ради Європи. ЄСПЛ, зі свого боку, прийняв ряд додаткових протоколів, що розширили сферу дії конвенції, резолюцій і рекомендацій, що визначали стандарти поведінки держав-членів, а також вводив санкції щодо держав, що не виконують повністю або частково положення ЄКПЛ [2].

Держави – учасниці Ради Європи визнають юрисдикцію ЄСПЛ обов'язковою з питань тлумачення і застосування ЄКПЛ і протоколів, що входять до неї у випадках передбачуваного порушення у своїй країні положень цих договірних актів. Скарги в ЄСПЛ подають, якщо всі можливості захисту у себе в країні вичерпані. Зазвичай це означає, що в ЄСПЛ можна звертатися після розгляду справи в другій інстанції національних судів. У своїх рішеннях ЄСПЛ може зобов'язати конкретну державу – члена Ради Європи переглянути ті чи інші судові рішення, змінити норми національного законодавства, що порушили права конкретних осіб. Постанови ЄСПЛ зобов'язані виконувати не тільки сторони у спорі, але й інші держави Ради Європи мають урахувувати підхід ЄСПЛ у правозастосуванні і висновки щодо застосування і тлумачення норм ЄКПЛ мають служити орієнтиром в основних принципах розв'язання спорів в аналогічних правовідносинах [3].

Розбираючи заяви з приводу порушення норм ЄКПЛ, суд створює базу прецедентів для всіх держав-учасниць. Практика ЄСПЛ у застосуванні і тлумаченні ст. 10 ЄКПЛ унікальна з погляду багатогранності правовідносин, що були предметом його розгляду в останні

десятиліття, послідовності та принциповості його позицій. Одне із ключових і водночас невизначених понять ст. 10 – обґрунтування обмеження свободи необхідністю з метою демократії. ЄСПЛ зазначав, що, хоча слово "необхідно" у значенні ст. 10 (п. 2) і не є синонімом прикличку "незамінне", воно водночас і не має гнучкості таких категорій, як "допустимо", "звичайно", "доцільно", "розумно" або "бажано", і що "необхідно" має на увазі існування "невідкладної суспільної потреби".

З рішень ЄСПЛ також випливає, що необхідність в інтересах демократії визначається такими принципами:

- обмеження свободи має бути вузьким і пропорційним необхідності задоволення законної мети;
- для застосування обмеження як "необхідного" недостатньо тільки його згідно з переліком причин для можливих обмежень, зазначених у ст. 10 (п. 2).

Тут не може бути загального правила, і кожне обмеження слід розглядати окремо, з урахуванням конкретних обставин. ЄСПЛ вказував, що "свобода вираження думки є однією з основних складових демократичного суспільства і необхідною умовою для його прогресу, а також для розвитку кожної людини". Це стосується "не тільки тієї "інформації" і тих "ідей", які вважаються необґрунтованими чи сприймаються схвально або з байдужістю, а й тих, що викликають образ, обурення або здатують державу чи якусь частину населення. Такими є вимоги плюралізму, толерантності й широти поглядів, без яких "демократичне суспільство" неможливо".

Як зазначено в цьому положенні, свобода вираження думки має основоположне значення як сама по собі, так і в як основа для всіх інших прав людини. Повноцінна демократія можлива тільки в суспільствах, де допускається і гарантується вільний потік інформації й ідей. Крім цього, свобода вираження думки має вирішальне значення для виявлення і викриття порушень цього й інших прав людини і для боротьби з такими порушеннями [4].

ЄСПЛ також заявляв, що на ЗМІ покладено обов'язок поширення інформації та ідей, що стосуються всіх сфер суспільних інтересів: "Хоча преса не повинна переступати межі, встановлені для (захисту інтересів, викладених в статті 10 (2))... на неї, проте покладена місія з розповсюдження інформації та ідей, що становлять суспільний інтерес; якщо на пресі лежить завдання повідомляти таку інформацію та ідеї, то громадськість, зі свого боку, має право на їх отримання. В іншому випадку преса не змогла б виконувати свою основну функцію "сторожового пса громадських інтересів" [5].

В умовах ефективно діючої демократії та дотримання прав людини, що зазначені у преамбулі ЄКПЛ, свобода вираження своєї думки не тільки важлива сама по собі, але також відіграє центральну роль у справі захисту інших прав, що закріплені в конвенції. Без чіткої гарантії права на свободу вираження поглядів, що охороняється незалежними і неупередженими судами, не може існувати вільна держава та демократія, що є явним. Свобода вираження своєї думки є як самостійним правом, так і компонентом інших прав, що захищає конвенція, як, наприклад, свобода зібрань. Однак, необхідно зауважити, що свобода вираження поглядів може суперечити іншим правам, що охороняються ЄКПЛ, таким, як право на справедливий судовий розгляд, на повагу до приватного життя, на свободу совісті та релігії. У разі виникнення подібних суперечностей ЄСПЛ намагається знайти компроміс, свого роду золоту середину, у процесі визначення переважання одного права над іншим. У балансі інтересів, що зіштовхуються, одним з яких є свобода вираження поглядів, зазвичай ураховують важливість останньої. Наприклад, у справі "Хендісайд проти Сполученого Королівства" ЄСПЛ заявив: "Свобода вираження поглядів є одією з істотних підстав для розвитку демократичного суспільства, одією з головних умов, що необхідні для його прогресу і для розвитку кожної людини". Отже, захист свободи вираження поглядів є істотною умовою демократичного політичного процесу і розвитку кожної людини.

Принциповим є те, що дія ст. 10 стосується захисту будь-якої форми вираження поглядів, незалежно від його змісту, що здійснюється окремою особою, групою осіб або засобами масової інформації. Єдине обмеження, накладене ЄКПЛ щодо змістовного аспекту, було пов'язано з поширенням ідей, що популяризують ідеологію нацизму, яка заперечує трагедію масового знищення єврейського народу, і спрямованих на розпалювання нетерпимості і расової дискримінації. З огляду на ст. 17 ЄКПЛ, ЄКПЛ постановила, що свободу вираження поглядів не можна використовувати в цілях скасування прав і свобод, що гарантовані конвенцією. Подібні рішення засновані на так званому парадоксі терпимості, згідно з яким абсолютна терпимість може призвести до поширення ідей, що закликають до нетерпимості, що, зі свого боку, може підірвати самий принцип терпимості.

Дуже важливим в інформаційній політиці Ради Європи у сфері інформаційної безпеки та свободи вираження поглядів є те, що членство в Раді Європи залежить від прийняття ЄКПЛ. Нині країна не може стати членом Ради Європи, якщо вона не ратифікувала й не імплементувала ЄКПЛ у національне законодавство, тобто не привела його у відповідність до стандартів ЄКПЛі. Положення конвенції не застигли, а розвиваються у великій сукупності правових норм, розроблених ЄСПЛ – першою судовою інстанцією з прав людини, що правомочна приймати юридично обов'язкові для країн – учасниць Ради Європи рішення.

Відзначимо, що ст. 10 ЄКПЛ гарантує захист права на свободу вираження поглядів у формулюванні, дуже близькому до ст. 19 Загальної декларації прав людини ООН (ЗДПЛ): "Кожен має право вільно висловлювати свою думку. Це право передбачає свободу дотримуватися своїх поглядів, одержувати і поширювати інформацію й ідеї без будь-якого втручання з боку органів державної влади і незалежно від державних кордонів" [6].

Однак ст. 10 ЄКПЛ додає до положення ЗДПЛ два важливі елементи. По-перше, ст. 10 ЄКПЛ прямо заявляє, що право на свободу вираження поглядів не забороняє державам створювати механізми ліцензування в секторі мовлення: "Ця стаття не перешкоджає державам вимагати ліцензування діяльності радіомовних, телевізійних або кінематографічних підприємств". По-друге, ст. 10 (у другій своїй частині) містить у собі детальне застереження про обмеження права на свободу вираження поглядів. Відповідно до цього обмежувального застереження, що теж стосується регулювання масмедіа, здійснення свободи вираження поглядів, "що накладає обов'язки і відповідальність, може бути пов'язане з певними формальностями, умовами, обмеженнями або санкціями, які передбачені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я або моралі, захисту репутації або прав інших осіб, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя". Зазначене застереження тлумачиться як трискладовий критерій, згідно з яким будь-які обмеження мають: бути передбачені законом; переслідувати одну із зазначених цілей; бути необхідними в демократичному суспільстві. ЄСПЛ заявив, що перша вимога буде виконана, тільки якщо відповідний закон буде доступним і "сформульованим з точністю, достатньою для того, щоб дозволити громадянину регулювати свою поведінку" [7].

Другий критерій стосується того, що втручання слід здійснювати заради однієї із цілей, визначених у ст. 10 (2); цей перелік є вичерпним, і тим самим будь-яке втручання, що не спрямоване на досягнення однієї із цих цілей, порушує ст. 10. Третя умова полягає в тому, що втручання має бути необхідним у демократичному суспільстві. Слово "необхідно" означає, що втручання має бути продиктованим "нагальною суспільною потребою". Причини, що наводяться державою для виправдання втручання, повинні бути "релевантними і достатніми", і, крім того, держава має продемонструвати, що втручання є пропорційним переслідуваній меті (див. також нижче). Для того щоб набути легітимного статусу, будь-яке регулювання масмедіа в країнах Ради Європи має пройти цей тест [8].

Необхідно підкреслити також і те, що в межах Ради Європи було прийнято чимало інших актів, конвенцій, резолюцій, рекомендацій, зокрема конвенція "Про доступ до офіційних документів", є загальнообов'язковою угодою після її підписання і ратифікації. Вона є першим зобов'язувальним міжнародним правовим документом, у якому визнано загальне право доступу до офіційних документів, які є в державних органах. Транспарентність органів державного управління є найважливішим компонентом ефективного управління та показником того, чи є суспільство справді демократичним і плюралістичним. Право доступу до офіційних документів має також важливе значення для саморозвитку людей і здійснення основних прав людини. Воно зміцнює й авторитет органів державного управління в очах громадськості, а також довіру до них. У цій конвенції закріплено право на доступ до офіційних документів. Обмеження на право доступу дозволяється встановлювати тільки для захисту окремих інтересів, таких як національна безпека, оборона чи особисте життя.

У зазначеній конвенції містяться мінімальні стандарти, які необхідно застосовувати під час обробки запитів щодо доступу до офіційних документів (форма запитів і збори у зв'язку з доступом до офіційних документів), а також процедура перегляду ухвалених рішень і додаткові заходи з необхідною гнучкістю для забезпечення того, щоб національне законодавство будувалося на цій основі і гарантувало ще ширший доступ до офіційних документів. Мониторингом за виконанням цієї конвенції сторонами буде займатися група фахівців з доступу до офіційних документів [9].

Важливим етапом у розвитку інформаційної політики Ради Європи у сфері інформаційної безпеки та свободи вираження поглядів стало прийняття 29 квітня 1982 р. на 70-й сесії Комітету міністрів Ради Європи Декларації про свободу вираження поглядів й інформації. У декларації наголошували на необхідності дотримання принципів демократії та верховенства права, а свобода вираження поглядів й інформації є основним елементом цих принципів. В основу цієї концепції були покладені принципи, що містяться у ст. 19 ЗДПЛ і ст. 10 ЄКПЛ. У декларації підкреслено, що "свобода вираження поглядів та інформації необхідна для соціального, економічного, культурного і політичного розвитку кожної людської істоти і є умовою для гармонійного розвитку соціальних і культурних груп, націй та міжнародної спільноти". Важливим у документі є й те, що "розвиток інформаційних технологій має служити захисту прав, незалежно від кордонів, висловлювати, шукати, одержувати і поширювати інформацію й ідеї, яким би не було їхнє джерело". Зі свого боку, "держави зобов'язані охороняти свободу вираження поглядів та інформації від порушень і мають приймати політику, спрямовану на підтримку якомога більшої різноманітності засобів масової інформації і множинності джерел інформації, допускаючи, таким чином, плюралізм ідей і думок" [10].

Початок XXI ст. характеризується широким використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) й упровадженням інноваційних засобів виробництва. Покладена в основу нового суспільного укладу концепція економіки знань базується на постулаті про те, що в основі подальшого суспільно-політичного розвитку лежить усвідомлена необхідність підвищення технологічного рівня виробництва й поширення сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій.

Розвиток інформаційних технологій породжує обґрунтовану думку про стан переходу до постіндустріального суспільства, у якому дедалі більшого значення набувають інформаційні та телекомунікаційні технології, що проникають в усі сфери суспільного та приватного життя. Наявність інформації стає показником успішності політичної, громадської, або господарської діяльності. З'являються й активно використовуються так звані вузько спрямовані штучні інтелекти, що орієнтовані на виконання завдань в одній галузі (пошукові системи, керування автомобілем тощо). Водночас уже зараз вузько спрямованим штучним інтелектом передається можливість ухвалення рішень, що зумовлюють виникнення, зміну або припинення правовідносин. Паралельно з розвитком законодавства про захист приватного життя особи вироблено комплекс заходів щодо захисту персональних даних, що можна пов'язати з положення-

ми Конвенції Ради Європи про захист фізичних осіб під час автоматизованої обробки персональних даних.

З розвитком нових інформаційно-комунікаційних технологій простежується і виникнення проблем інформаційної безпеки у процесі здійснення господарської діяльності, пов'язаної зі збором, обробкою, зберіганням та передачею фінансово-економічної, біржової, податкової, митної інформації, в яких найбільш небезпечні протиправне копіювання інформації та її спотворення. І нарешті, зростає загроза інформаційній безпеці в особистому та сімейному житті громадян, під час захисту їхніх персональних даних, оскільки спостерігаємо формальність застосування правових норм як у сфері інформаційних технологій, так й у сфері захисту персональних даних.

Ефективний контроль за злочинністю в кіберпросторі передбачає комплекс спільних інститутів за участю підприємців і компетентних правоохоронних органів для розроблення рекомендацій. Значного результату у сфері досягнення глобальної гармонізації в галузі кримінального права очікується завдяки застосуванню Конвенції Ради Європи про кіберзлочинність [11].

Кожна держава – учасниця Ради Європи ухвалює свою національну стратегію для визначення стратегічних цілей, конкретної політики і регулювальних заходів, що спрямовані на досягнення і підтримку високого рівня мережевої й інформаційної безпеки. Отже, нині у країнах Ради Європи підготовлено підґрунтя для застосування належних заходів щодо забезпечення інформаційної безпеки в кіберпросторі, причому рішення проблеми реалізуватиметься за активної участі комерційних організацій, що здійснюють свою діяльність у сфері ІКТ. Водночас є проблемним принциповий вибір між державою і компаніями ІТ-індустрії. Констатується добровільна співпраця або регулювання у формі прямого державного втручання з накладанням зобов'язань і подальшими санкціями, а також гармонізації цих підходів на глобальному рівні.

Консолідована позиція країн – учасниць Ради Європи спрямована на ефективне розв'язання нагальних проблем в інформаційно-комунікаційному просторі, оскільки ефективно законодавче регулювання кіберпростору в одній окремо взятій країні навряд чи можливо. Однак констатується також і необхідність державного контролю комп'ютерних мереж. Це обумовлено тим фактом, що глобальні комп'ютерні мережі можуть бути використані не тільки на благо. Очевидно, що зазначенні суперечності можна усунути тільки в межах міжнародного права. Зважаючи на це, тенденція до розширення міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю у сфері високих технологій відзначається в діяльності багатьох міжнародних організацій, зокрема й Ради Європи, на думку якої зростання комп'ютерної злочинності вимагає узгодженого підходу держав до вироблення приписів, що спрямовані на боротьбу з нею.

Цій проблемі присвячено багато прийнятих Радою Європи рекомендацій, де зроблено спробу визначити поняття й окреслити коло "злочинів, пов'язаних з використанням комп'ютерних технологій". Однак рекомендаційний характер документів не сприяє врегулюванню колізій, що виникають на практиці, для чого необхідні повноцінні міжнародно-правові документи. Усвідомлення цього спричинило формування Комітетом міністрів РЄ у лютому 1997 р. Комітету експертів щодо кіберзлочинності, перед яким було поставлено завдання вивчи-

ти юридичні проблеми, що виникають при розслідуванні комп'ютерних злочинів. За результатами вивчення комітетом був розроблений проєкт Конвенції про кіберзлочинність. Реакція правозахисних організацій на проєкт конвенції виявилася цілком очікуваною. У відкритому листі правозахисних груп до РЄ стверджується, що проєкт суперечить відомим нормам захисту особистості, невиправдано посилює повноваження національних урядів, підриває розвиток методів забезпечення безпеки інформації, що зменшує відповідальність держав перед законом. Після відкритого обговорення проєкт доопрацювали з урахуванням вимог посилення гарантій недоторканності приватного життя. Він пройшов необхідне обговорення виконавчими органами РЄ і 23 листопада 2001 р. Було розпочато підписання та ратифікацію конвенції країнами – членами РЄ [12].

Конвенція про кіберзлочинність комплексним документом, що містить норми, покликані здійснити істотний вплив на різні галузі права: кримінальне, кримінально-процесуальне, авторське, громадянське, інформаційне. Вона базується на основних принципах міжнародного права: поваги прав людини, співпраці і сумлінного виконання зобов'язань. Норми конвенції спрямовані на регулювання трьох основних блоків питань:

- зближення кримінально-правової оцінки злочинів у сфері комп'ютерної інформації;
- зближення національних кримінально-процесуальних заходів, спрямованих на забезпечення збирання доказів при розслідуванні таких злочинів;
- міжнародна співпраця в кримінально-процесуальній діяльності, спрямована на збирання доказів учинення таких злочинів за кордоном [13].

Питання інформаційної безпеки в межах діяльності Ради Європи є надзвичайно важливим, про що свідчить її плідна співпраця як із іншими міжнародними організаціями, так і цілими державами, такими, наприклад, як США. Рада Європи та США, що ведуть активну роботу над національним законодавством у галузі кібербезпеки, украй зацікавлені в забезпеченні міжнародного правового поля, що регулює цю сферу. У зв'язку з цим експерти США взяли активну участь в розробленні положень Конвенції Ради Європи про кіберзлочинність, підписаної країнами-членами в Будапешті 2001 р., що містить керівні принципи для 124 національних законодавчих систем і міждержавного співробітництва у сфері діяльності правоохоронних органів.

Свобода вираження поглядів не є абсолютним правом. Згідно зі ст. 29 Загальної декларації прав людини, здійснення прав і свобод може бути обмежене, якщо це відповідає вимогам належного визнання і дотримання прав і свобод інших осіб. У ст. 10 ЄКПЛ заявлено, що здійснення права на свободу вираження поглядів "може підлягати таким формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, з метою запобігання заворушенням або злочинам, для охорони здоров'я або моралі, для захисту репутації або прав інших осіб, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або забезпечення авторитету і неупередженості правосуддя".

Останнім часом велику увагу була привернуто до таких питань, як обмеження свободи вираження погля-

дів на підставі поваги до віри і релігії, що впливає з права людини на свободу думки, совісті і релігії. Усе підкреслило важливість керівних принципів, ефективної практики й етики в роботі журналістів. Багато організацій, зокрема й міжурядові, такі як Рада Європи чи ЮНЕСКО, і мережі, наприклад Альянс незалежних рад преси в Європі, і НУО, такі як "АРТИКЛЬ 19", розробили етичні принципи і професійні рекомендації про підготовку репортажів, для того щоб ця діяльність відповідала нормам у галузі прав людини або закликала учасників дотримуватися таких стандартів. Водночас існує й інший бік питання – необхідно забезпечувати, щоб уряди не зловживали антиекстремістським законодавством для обмеження законного вираження думки [14].

Висновки. Основні принципи законодавчого регулювання Радою Європи суспільних відносин у сфері міжнародної інформаційної безпеки сформульовані в основоположних міжнародних документах і, як показує їхній аналіз, є загально визнаними і пріоритетними у розвитку інформаційного законодавства країн – учасниць Ради Європи. Право на свободу інформації в тому вигляді, в якому воно закріплене в міжнародних документах з прав людини, є не новим суб'єктивним правом людини в галузі інформації, а виявом традиційних свобод думки і слова. По суті, вплив уявлень про свободу інформації, що втілені в інформаційних правах громадян, позначилося на становленні принципу свободи інформації. З огляду на це найважливішими елементами глобального інформаційного суспільства є такі принципи, як довіра і безпека у використанні інформаційно-комунікаційних технологій, ґрунтуючись на необхідності заохочувати, формувати, розвивати й активно впроваджувати стійку глобальну культуру кібербезпеки, що є пріоритетною в умовах прискореного інформаційно-комунікаційного та технологічного розвитку людства.

Список використаних джерел

1. Impact of the European Convention on Human Rights. Freedom of speech. *Council of Europe*. URL: <https://www.coe.int/en/web/impact-convention-human-rights/freedom-of-speech>
2. Маковой М., Чефранова Е.А. Европейская Конвенция о защите прав человека и основных свобод. Статья 10. Право на свободу выражения своего мнения. Прецеденты и комментарии. Российская академия правосудия. Москва, 2001. 167 с. URL: <http://sutyajnik.ru/rus/echr/school/books/art10.pdf>
3. Рихтер А. Г. Международные стандарты и зарубежная практика регулирования журналистики : учебное пособие. Издание ЮНЕСКО. Москва, 2011. 360 с. URL: <http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/FIELD/Moscow/pdf/MP5-CI/International%20Standards%20and%20Foreign%20Practices%20on%20Media%20Regulation.pdf>
4. Рихтер А. Г. Международные стандарты и зарубежная практика регулирования журналистики : учебное пособие. Издание ЮНЕСКО. Москва, 2011. 360 с. URL: <http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/FIELD/Moscow/pdf/MP5-CI/International%20Standards%20and%20Foreign%20Practices%20on%20Media%20Regulation.pdf>
5. Defamation and Freedom of Expression. Selected documents. Media Division. Directorate General of Human Rights. Strasbourg, March 2003. URL: <https://rm.coe.int/1680483b2d>
6. The Universal Declaration of Human Rights. Article 19. *United Nations*. 10 December 1948. Palais de Chaillot in Paris, France. URL: <https://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>
7. Рихтер А. Г. Международные стандарты и зарубежная практика регулирования журналистики : учебное пособие. Издание ЮНЕСКО. Москва, 2011. 360 с. URL: <http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/FIELD/Moscow/pdf/MP5-CI/International%20Standards%20and%20Foreign%20Practices%20on%20Media%20Regulation.pdf>
8. Рихтер А. Г. Международные стандарты и зарубежная практика регулирования журналистики : учебное пособие. Издание ЮНЕСКО. Москва, 2011. 360 с. URL: <http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/FIELD/Moscow/pdf/MP5-CI/International%20Standards%20and%20Foreign%20Practices%20on%20Media%20Regulation.pdf>

9. Convention on Access to Official Documents. Council of Europe. Council of Europe Treaty Series – No. 205. Tromsø, 18.VI.2009. URL: <https://rm.coe.int/1680084826>

10. Декларація про свободу вираження поглядів та інформації. Комітет міністрів Ради Європи. 70-й сесія Комітетом Міністрів. 29 квітня 1982 року. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_885

11. Council of Europe Convention on Cybercrime. European Treaty Series – No. 185. Budapest, 23.XI.2001. URL: https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/libe/dv/7_conv_budapest_17_conv_budapest_en.pdf

12. Волеводз А.Г. Конвенция о киберпреступности: новации правового регулирования. *Правовые вопросы связи*. 2007. № 2. С. 17-25. URL: <https://mgimo.ru/upload/iblock/2f2/2f24a1dc778ca03f5a32a609d2616dc7.pdf>

13. Волеводз А.Г. Конвенция о киберпреступности: новации правового регулирования. *Правовые вопросы связи*. 2007. № 2. С. 17-25. URL: <https://mgimo.ru/upload/iblock/2f2/2f24a1dc778ca03f5a32a609d2616dc7.pdf>

14. Media. *Council of Europe*. Compass: Manual for Human Rights Education with Young people. URL: <https://www.coe.int/ru/web/compass/media358>

Надійшла до редколегії 04.12.21

S. Shustenko, PhD Student
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

MAIN CHALLENGES AND PRIORITIES OF THE COUNCIL OF EUROPE INFORMATION POLICY IN THE FIELD OF INFORMATION SECURITY AND FREEDOM OF EXPRESSION

The article analyzes the challenges and priorities of the Council of Europe's information policy in the field of information security and freedom of expression. The analysis is based on the latest research of leading international researchers, specialized bodies of the Council of Europe and universities. The main challenges in the information policy of the Council of Europe are related to information security in the era of global information technology innovations. The basis of all activities of the Council of Europe is a human rights act – the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ECHR), or in short – the European Convention on Human Rights. This regional instrument is a binding act for the regulation of information policy, as well as for the information security of the member states of the Council of Europe, which thereby undertook to protect the rights established therein, including the right to freedom of expression. It should be emphasized that the European Convention on Human Rights is a legally binding treaty, which in most countries of the continent has an almost constitutional status.

Keywords: Council of Europe, information policy, information security.